

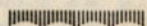
KAZALO.

DUHOVNI PASTIR

S SODELOVANJEM VEČ DUHOVNIKOV

UREDIL

ALOJZIJ STROJ

XXXIII. LETNIK

V LJUBLJANI, 1916

ZALOŽBA KATOLIŠKE BUKVARNE

TISK KATOLIŠKE TISKARNE

KAZALO.

I. Duhovno pastirstvo.

1. Cerkveno leto. (Spisal dr. Fr. Ušeničnik.)

I. Posamezne dobe cerkvenega leta. (Nadaljevanje. ¹)	1
II. Prazniki in godovi prebl. Device Marije, angelov in svetnikov	81

2. Mašni obred. (Spisal dr. Fr. Ušeničnik.)

I. Liturgija v prvi krščanski dobi	129
II. Rimski mašni obred	135, 201, 261
III. Rubricae generales Missalis (tit. VIII.—XIII.)	266, 325
IV. Razne vrste maš v rimskem obredu	329
a) Votivne maše	330
b) Črne maše	340

3. Homiletika in praktična eksegeza. (Fr. Hočevar) 421

4. O cerkvenem govoru za praznik vseh svetnikov. (Fr. Hočevar) 513, 577

5. Prispevki k zgodovini slovenskega cerkvenega govorništva.

Sedemdesetletnica kanonika in profesorja Ant. Kržiča. (Al. Stroj) 641
† Kanonik in dekan Simon Gaberc. (Al. Stroj) 125

II. Ciklusi govorov.²

1. Misijonske pridige. (P. Hugolin Sattner.)

I. Človekov namen	17
II. Smrtni greh	22
III. Odpustljivi greh	87
IV. Poslednje reči človekove	91
V. Pridiga o poslednji sodbi	139
VI. Usmiljenje božje	144
VII. Kako najdemo usmiljenje pred Bogom	209
VIII. Spoved	269
IX. Varuj se grešne priložnosti	347
X.—XII. Misijonski pouk za mladeniče (I.—III.)	425, 517, 523
XIII. Poklic krščanskega moža	589
XIV. Nauk za dekleta	647

¹ V »Duhovnem Pastirju« l. 1915. je v 11. in 12. zvezku, str. 544, 607, razprava o božični in deloma o velikonočni dobi cerkvenega leta.

² Glej tudi med priložnostnimi govori pridige ob času vojskel!

2. Postni govori. (Fr. Umnik.)

I. Naš poklic	152
II. Smrtni greh v luči — vere	157
III. Smrtni greh v luči — razuma	162
IV. Smrtni greh v luči — pekla	167
V. Smrtni greh pri svitu mrtvaške sveče	172
3. O č e n a š. I.—VIII. (Vir tolažbe v bridkostih, žalosti in trp- ljenju. — Janez Pucelj)	390, 420

III. Govori za nedelje, praznike, sopraznike in razne prilike cerkvenega leta.

1. Pridige ob nedeljah.

Prva nedelja po razglašenju Gospodovem. — Kdaj izgubimo Je- zusa in kako ga moremo zopet najti. (Fr. Sal. Watzl)	52
— Druga nedelja po razglašenju Gospodovem. ¹ — 1. Zakonski križi. (Ksaver Meško)	56
2. Ženitnina — podoba združitve duše z Bogom. (Načrt go- vora. — S. Thom. Aquin. Serm. Dominic. in II. dom. p. Eiph. — A. T.)	61
Tretja nedelja po razglašenju Gospodovem. — Tri čednosti v krščanski družini. (Za praznik sv. Družine. — J. G.)	62
Četrta nedelja po razglašenju Gospodovem. — Homilija. (Ivan Filipič)	67
— Peta nedelja po razglašenju Gospodovem. — Ljuljka v nas. (Ksa- ver Meško)	103
Šesta nedelja po razglašenju Gospodovem. — Delovanje katoliške Cerkve pojasnjeno v prilikah o gorčičnem zrnu in kvasu. (P. Jeronim Knoblehar)	107
Prva predpepelnična nedelja. — O stanovitnosti. (A. T.)	109
Druga predpepelnična nedelja. — Pri kakšnih poslušalcih je ozna- njevanje božje besede brez sadu. (A. L.)	114
— Tretja predpepelnična nedelja. — O smrti. (Ksaver Meško)	116
— Prva postna nedelja. — Čas milosti. (Ksaver Meško)	176
Druga postna nedelja. (Praznik sv. Jožefa.) — Delo z Bogom in zavoljo Boga vodi v sveta nebesa. (P. Dionizij Dušej)	180
— Tretja postna nedelja. — Bogastvo božje. (Ksaver Meško)	190
Četrta postna nedelja. — Govor o presv. Rešnjem Telesu. (Ob- enem priložnostni govor za dan vednega češčenja. — Jak. Ogrizek)	214
Tiha nedelja. — Homilija lista. (P. Jeronim Knoblehar)	219
Velikonočna nedelja. — 1. Verska resnica o vstajenju mrtvih. (Val. Bernik)	231

¹ Za praznovanje vnanje slovesnosti praznika Imena Jezusovega glej pridigo med govori za praznike.

2. Kristus naš najboljši vojskovodja v boju za dušno zveličanje. (Fr. Vavpetič)	235
Bela nedelja. — 1. Česa nas spominjajo Jezusove petere rane? (Val. Bernik)	248
2. Marija je bila v najpopolnejši meri deležna Kristusovega miru. (P. Hugolin Sattner)	252
Prva nedelja po veliki noči do šeste nedelje po veliki noči. — Vojska v luči sv. vere, I.—VI. (Za prvo do šeste nedelje po veliki noči, oziroma za tri povelikonočne nedelje in za kri- žev teden ali za razne vojne pobožnosti. — Priredil ob sve- tovni vojski l. 1916. dekan Anton Skubic)	275
Peta nedelja po veliki noči. — Homilija. (Ivan Filipič)	306
Šesta nedelja po veliki noči. — Škodljivost pohujšanja. (Po P. R. Graserju O. S. B.: K. Čik)	354
Binkoštna nedelja. — Delovanje Sv. Duha v današnjem času. (Ksaver Meško)	357
Praznik presv. Trojice. — Skrivnost presv. Trojice. (Ksaver Meško)	365
Druga nedelja po binkoštih. — Nekaj izgovorov zaradi pogost- nega sv. obhajila. (Val. Bernik)	373
Tretja nedelja po binkoštih. — Neskončno božje usmiljenje z grešnikom. (J. Atteneder)	385
Četrta do enajste nedelje po binkoštih. — Oče naš. (Vir tolažbe v bridkostih, žalosti in trpljenju. I.—VIII. — Janez Pucelj) 390,	430
Osma nedelja po binkoštih. (Porcijunkulska nedelja.) — O obiskovanju presv. Rešnjega Telesa. (P. Dionizij Dušej)	467
Deveta nedelja po binkoštih. — O pohujšanju. († Kanonik J. Roz- man, Konjiški. — Priobčil Iv. Skuhala)	472
Deseta nedelja po binkoštih. — Ponižnost — velika zahteva seda- njega časa. (Ksaver Meško)	479
Enajsta nedelja po binkoštih. — Misijoni in mi. (Ksaver Meško)	484
Dvanajsta nedelja po binkoštih. — V čem moramo posnemati otroke. (Dr. Egidij)	489
Trinajsta nedelja po binkoštih. — Tvoje ime — tvoje življenje. (Ksaver Meško)	497
Štirinajsta nedelja po binkoštih. — Kristus in Mamon. (M. Šker- bec)	502
Petnajsta nedelja po binkoštih. — Beseda materam in vdovam. (Ksaver Meško)	505
Šestnajsta nedelja po binkoštih. — Ne odlašaj poboljšanja. (P. Dionizij Dušej)	531
Sedemnajsta nedelja po binkoštih. — Trije nagibi za ljubezen do Boğa. (Po P. R. Graserju O. S. B.: K. Čik)	535
Osemnajsta nedelja po binkoštih. — Krivo natolcevanje in pre- drzna sodba. († Franc Gornik)	539
Devetnajsta nedelja po binkoštih. — 1. Trpljenje v peklju. (J. Atteneder)	543

2. O spoštovanju do cerkve. (Govor za praznovanje vnanje slovesnosti praznika posvečenja cerkvâ. — J. T.)	546
Dvajseta nedelja po binkoštih. — 1. Bolezen. (Ksaver Meško)	550
2. Kako važen je čas. (Ivan Baloh)	554
Enoidvajseta nedelja po binkoštih. (Zahvalna nedelja.) — 1. Pomen zahvalne nedelje. († Msgr. Anton Zupančič)	607
2. Sovrašтво — odpusčenje — ljubezen. (Ksaver Meško)	610
Dvaindvajseta nedelja po binkoštih. — Kaj je beseda božja in kako zvesto jo je treba poslušati. (Po P. R. Graserju O. S. B.: K. Čik)	615
Triindvajseta nedelja po binkoštih. — Dolžnosti bolnikov. (Anton Žlogar)	620
Poslednja nedelja po binkoštih. — Posebna sodba. (Anton Žlogar)	633
Prva adventna nedelja. — Homilija. (Ivan Filipič)	654
Druža adventna nedelja. — Homilija. (Ivan Filipič)	664
Tretja adventna nedelja. — Zadolžena verska nevednost — pregrešna. (Val. Bernik)	669
Četrta adventna nedelja. — Brez krščanske čuječnosti Bog ne more in noče nikogar zveličati. (Po P. R. Graserju O. S. B.: K. Čik)	675
Nedelja pred novim letom. — 1. Najboljši nagib za napredek v krščanski popolnosti je premišljevanje potekajočega in nastopajočega leta. (Po P. R. Graserju O. S. B.: K. Čik)	687
2. Ne navezujmo svojega srca na svet, ampak oklenimo se Kristusa! (Ivan Filipič)	691
2. Pridige ob praznikih.	
— Obrezovanje Gospodovo. (Novo leto.) — 1. Hvaljen bodi Jezus Kristus! (Ksaver Meško)	30
2. Kje najdemo pravo srečo. (J. T.)	34
Praznik presv. Imena Jezusovega. (Nedelja po novem letu ali druga nedelja po razglašenju Gospodovem.) — Visoki pomen Jezusovega imena. (Val. Bernik)	37
Razglašenje Gospodovo. — 1. Kristjanovi darovi Zveličarju. (Ant. Žlogar)	40
2. Na potu treh modrih. (Ksaver Meško)	46
Praznik sv. Družine. (Tretja nedelja po razglašenju Gospodovem.) — Tri čednosti v krščanski družini. (J. G.)	62
Praznik očiščevanja bl. Device Marije. (Svečnica.) — 1. Marija — moje veselje in moja krona. (P. Bohinjec)	96
2. Sveča — človek. (Ksaver Meško)	100
Praznik sv. Jožefa. — Delo z Bogom in zavoljo Boga vodi v sveta nebesa. (P. Dionizij Dušej)	180
Praznik oznanjenja bl. Device Marije. — Marija — jutranja zarja. (Anton Žlogar)	185

Velikonočni ponedeljek. — Jezusovo vstajenje — naša tolažba. (Ivan Filipič)	239
Praznik vnebohoda Gospodovega. — Jezus je še vedno pri nas. (V. Bernik)	316
Binkoštni ponedeljek. — O prvi krščanski občini. (Ivan Filipič) .	362
Praznik presv. Trojice. — Skrivnost presv. Trojice. (Ksaver Meško)	365
Praznik presv. Rešnjega Telesa. — Zakrament presv. Rešnjega Telesa — vir tolažbe. (Ivan Filipič)	369
Praznik sv. Petra in Pavla. — Dolžnosti do svete Cerkve. (J. K.)	378
Praznik vnebovzjetja bl. Device Marije. — Ločitev. (Ksaver Meško)	476
Praznik rojstva bl. Device Marije. — Za godovno darilo darujmo nebeški Materi svoje srce. (Franc Vavpetič)	492
Praznik Marijinega imena. — Tvoje ime — tvoje življenje. (Ksaver Meško)	497
Praznik vseh svetnikov. — Občestvo svetnikov. (Val. Bernik) . .	593
Praznik Marijinega brezmadežnega spočetja. — Brezmadežna rešilni svetilnik v viharjih sedanjega časa. (Ksaver Meško) .	659
Sveti božični praznik. — Pred jaslicami v vojnem času. (Ksaver Meško)	678
Praznik sv. Štefana. — Tri čednosti sv. Štefana. (Ivan Filipič) . .	683

3. Prídige ob praznikih cerkvenih patronov.

Spomin Marijine zaroke. — Marijina zaroka. (P. Jeronim Knoblehar)	64
Sopraznik sv. Jakoba. — Kelih sv. Jakoba. (Dr. Egidij)	412
Sopraznik sv. Andreja. — Sveti križ — drevo spoznanja dobrega in hudega. (Dr. Egidij)	568
God sv. Elizabete. — Trojna krona sv. Elizabete. (Val. Bernik) .	626

4. Prídige za razne prilike cerkvenega leta.

Dan vednega češčenja. — Govor o presv. Rešnjem Telesu. (Jak. Ogrizek)	214
Veliki petek. — 1. Trije križi na gori Kalvariji. (A. L.)	223
2. Veliki petek v vojnem času. (M. Škerbec)	227
Na dan procesije sv. Marka. — Kdaj prav molimo. (Iv. Filipič) .	243
Križev teden. — 1. O molitvi. (Anton Žlogar)	311
2. Vojska v luči vere. (Priredil v svetovni vojski l. 1916, dekan Anton Skubic)	275
Praznik presv. Srca Jezusovega. — Kristjani — mladike, rastoče iz Srca Jezusovega. (Dr. Egidij)	381
Porcijunkulska nedelja. — O obiskovanju presv. Rešnjega Telesa. (P. Dionizij Dušej)	467
Praznik sv. rožnega venca. — Sveti rožni venec. (J. T.)	528
Praznik posvečenja cerkvâ. — O spoštovanju do cerkve. (J. T.) .	546

Vernih duš dan. — Smrt. (Ksaver Meško)	598
Zahvalna nedelja. — Pomen zahvalne nedelje. († Msgr. Ant. Zupančič)	607

IV. Priložnostni govori.

1. Govori ob času vojske.

Vojska v luči vere, I.—VI. (Za razne vojne pobožnosti priredil ob svetovni vojski l. 1916. dekan Anton Skubic)	275
Trpljenje v svitu božje previdnosti. Govori za vojne pobožnosti ali za nedeljske pridige ob svetovni vojski. (Spisal dekan Ant. Skubic)	452
Mati beguncev, prosi za nas! (Govor goriškim beguncem. — Dr. Egidij)	562
Kdo je kriv vojske? (P. Hugolin Sattner)	579
Pred bitko. (Govor vojakom na Kalvariji in Oslavju dne 23. maja 1915. — Dr. Egidij)	585

2. Govori za Marijine družbe.

Nauk za mladeniče. (E. Vračko)	71
Govor pri sprejemu v Marijin vrtec. (Anton Hafner)	75
Nauk za matere (v Marijini družbi). (E. Vračko)	121
Tri čednosti hčere Marijine. (Nagovor v dekliški Marijini družbi po duhovnih vajah. — Ivan Vindišar)	255
Varujte se slabe družbe. (Govor v dekliški Marijini družbi. — Ivan Vindišar)	266
O sveti čistosti. (Nagovor v dekliški Marijini družbi. — P. Dionizij Dušej)	639, 696

3. Razni slavnostni in priložnostni govori.

Govor ob srebrni poroki. (J. Hafner)	194
Nagovor pri poroki. (Matej Weiß)	256, 322
Apologetičen govor o Lutrovem nauku. (Dr. Val. Mörtl)	415, 509
Cerkev in šola. (Govoril Fr. Švara pri blagoslovljenju nove šole v Medjivasi pri Devinu l. 1910.)	557

V. Pogled na slovstvo.

A.

Angelček, priloga »Vrtcu« in glasilo »Marijinih vrtcev«	80
Derganc, dr. Franc. — Spolna nevarnost. (R.)	575
Detela, dr. Franc. — Trojka. (Jos. Volc)	258
Jeglič, dr. Ant. Bonaventura. — Mesija. (Al. Stroj)	78
» Psalmi et cantica. (Al. Stroj)	197
Jerše, dr. Josip. — Kraljica vojnih trum, Šmarnice. (A. Stroj)	324
Kaj delajo trapisti? Brat Gabriel Giraud in njegova ustanova v Rajhenburgu. (R.)	512

Nedeljski evangeliji s kratko naobračbo zlasti v korist krščanskim vojakom. (Al. Stroj)	574, 640
Novine. Pobožen, družbeni, pismeni list za vogrske Slovence. Urejuje Klekl Jožef	575
Paulus. — Malenkosti. Roman, španski spisal p. Luis Coloma S. J. Prevedel Paulus. (Dr. Fr. Pernè)	198
Pečjak, dr. Gregorij. — Krščanski vojak. (A. S.)	574
» Male dnevnice v čast brezmadežnemu spočetju preblazene Device Marije. (A. P.)	419
Pozdrav iz domovine našim vojakom na bojišču. — Slovenski vojaški časopis	574
Resna beseda vojakom	419
Silvin Sardenko. — Nebo žari. (Jos. Volc)	258
Svečeniška zajednica pod zaščitom presv. Srca Isusova	79
Večna molitev pred Jezusom v Zakramentu ljubezni. P. J. Walser, O. S. B. — Ljubljanski bogoslovci, IX. natis	126
Vrtec, časopis s podobami za slovensko mladino	80

B.

Andrejka, von Dr. Rudolf. — Slovenische Kriegs- und Soldatenlieder. (A. Stroj)	511
Böckenhoff, Dr. Karl. — Das übernatürliche Leben. Sieben Fastenvorträge. (Fr. Hočevar)	420
Cladder, Herm. J. S. J. und Haggney K. S. J. — In der Schule des Evangeliums. Betrachtungen für Priester. 1. Band. (Fr. Hočevar)	128
Gutberlet, Dr. C. — Philosophisches Jahrbuch. (Dr. Aleš Ušeničnik)	259
Houder, Anton S. J. — Die Mission auf der Kanzel und im Verein (Dr. Gr. Rožman)	199
» Katholische und protestantische Missionsalmsen. (Dr. Gr. Rožman)	199
Kreuzesfahne, die, im Völkerkrieg. Erwägungen, Ansprachen und Predigten	699
Leinz, Dr. Anton. — Am Grabe unserer Helden. (M. Škerbec)	260
Pamer Ladislaus S. J. — Die Quelle des Friedens. (Ivan Filipič)	699
Sambeth, Dr. Heinrich. — Rosenkranz und Weltkrieg. (M. Škerbec)	700
Slavič, Dr. Matth. — Sonn- und Festtagsevangelien mit erklärenden Zusprüchen. (Janko Cegnar)	699
Ss. Eucharistia	79
Streit, Robert, O. M. I. — Missionspredigten. (Dr. Gr. Rožman)	199

VI. Glasba.

Posvetitev Srcu Jezusovemu	420
Solčna pesem sv. Frančiška. — Stanko Premrl. (P. Hugolin Sattner)	570

VII.

† Cesar Franc Jožef I.	IX
Nj. Veličanstvo cesar Karol I.	XV
Manifest cesarja Karola I.	XV

VIII. Priloga.

Zbirka lepih zgledov, III. zvezek, 2. snopič	273—288
--	---------

† Cesar Franc Jožef I.

Dne 21. novembra je cesarska »Wiener Zeitung« objavila pretresljivo poročilo, da je Njegovo c. in kr. apostolsko Veličanstvo cesar Franc Jožef I. 21. novembra ob 9. uri zvečer v gradu Schönbrunn mirno v Gospodu zaspal. Pretresljiva vest je z bridko žalostjo napolnila vse avstrijske narode, ki žalujejo ob njegovi krsti v globoki bolesi.

Ob smrti presvetlega vladarja Franca Jožefa I., ki je blizu sedemdeset let modro in z očetovsko ljubeznijo vladal širno Avstrijo, žalujemo kakor sinovi ob smrti predobrega očeta. Presvetli vladar je užival ljubezen, zaupanje in zvesto vdanost svojih podanikov v meri, kakršna še ni kmalu osrečevala kateregakoli vladarja. Zato je njegova smrt za nas tako bridka izguba, naša žalost o tej priliki tako iskrena in globoka.

Ob smrti vladarjevi žalujemo kakor v dani sinovi svete Cerkve. Njegovo Veličanstvo cesar Franc Jožef I. je rekel leta 1908., ko so mu avstrijski škofje čestitali ob šestdesetletnici slavnega vladanja: »Jaz sam sem zvest sin svete Cerkve, ki Me je v težkih urah učila potrpežljivosti, ki Mi je tolikokrat v nesreči dala tolažbo, ki je bila Meni in Moji hiši zvesta vodnica na vseh potih življenja.« (Wolfsgruber, Kirchengeschichte Österreich-Ungarns, str. 130.) Ko je nastopil vlado, je spoznal, da mora Cerkev imeti veljavo in prostost v državi, da kroti uporne in izprijene duhove, da blaži srca, narodom kaže višji in pravi namen življenja ter jih tako obvaruje duševnega in telesnega propada. Zato je leta 1855. avstrijska vlada sklenila s papežem konkordat, po katerem je Cerkev dobila večjo prostost in pra-

vice. Pa tudi, ko so cerkveni nasprotniki dosegli, da se je leta 1870. konkordat preklical, je presvetli vladar skrbel, da je mogla Cerkev nemoteno izvrševati svoje poslanstvo med avstrijskimi narodi. Cerkvene zapovedi je presvetli cesar natančno izpolnjeval in dajal povsod lep zgled katoliškega kristjana. Z neizbrisnimi črkami ostane zapisano v zgodovini, kako se je blagopokojni vladar odlikoval v češčenu Matere božje in sv. Rešnjega Telesa. — Habsburžan cesar Ferdinand III. je leta 1647. proglasil Brezmadežno za patrono in varihinjo Avstrije. Cesar Franc Jožef I. se je dvakrat — leta 1855. in 1904. — obdan od nadvojvodov in vojvodov, duhovnih in svetnih dostojanstvenikov in neštete množice ljudstva na Dunaju, na javnem trgu, »Na dvoru« imenovanem, pred kipom Brezmadežne udeležil ponovitve posvečenja. — Vsakemu vernemu Avstrijcu je znana pobožnost presvetlega vladarja do najsvetejšega Zakramenta. Vsako leto se je presvetli cesar z najvišjimi državnimi uradniki udeležil odkrit slovesnega sprevoda na praznik presv. Rešnjega Telesa. Ko je bil neko leto v Galiciji, je bil v nedeljo že pred 3. uro zjutraj pri sv. maši, da je mogel potem iti v drug kraj. Med sveto mašo je navadno klečal. Njegova ljubezen do sv. Rešnjega Telesa je največ pripomogla, da se je obhajal na Dunaju leta 1912. trindvajseti mednarodni evharistični kongres, slavnost, kakršne svet še ni videl. — In v sedanji Avstriji vsiljeni vojski je presvetli vladar dne 8. decembra leta 1914. Sebe in Svoja ljudstva posvetil presvetemu Srcu Jezusovemu. Presvetli cesar je tudi umrl kot veren katoličan. Dne 21. novembra, na spominski dan Marijinega darovanja, je prosil spovednika, da ga je spovedal, in je z globoko pobožnostjo sprejel sv. obhajilo. Ko se mu je popoldne zdravje zelo poslabšalo, mu je dvorni žup-

† Cesar Franc Jožef I.

nik podelil sv. poslednje olje. Isti dan zvečer je umrl presvetli vladar s križem in rožnim vencem v rokah.

Ob smrti Nj. Veličanstva cesarja Franca Jožefa I. pa žalujemo tudi kot habsburškemu prestolu vedno zvesto vdani Slovenci. Cesar Franc Jožef I. je rekel v Svojem nastopnem manifestu leta 1848.: »Z velikim zaupanjem nastopamo pot, ki naj Nas pelje do blagodejnega preosnutja in pomlajenja cele države. Na podlagi prave svobode, na podlagi enakopravnosti vseh narodov Našega cesarstva in enakosti vseh državljanov pred postavo, kakor tudi udeležbe narodovih zastopnikov pri postavodaji bode domovina na novo vstala, v stari slavi s pomlajeno močjo, nerazrušljiva proti viharjem časa, prostoren dom vsem narodom raznih jezikov, katere že stoletja objema bratovska vez pod žezlom Naših prednikov.« Kar je veliki vladar obljubil, to je izpolnil. Zato so pa tudi pod njegovo modro vlado napredovali vsi narodi v Avstriji, napredovali smo na vseh poljih zlasti tudi Slovenci. Na kulturni razvoj našega naroda je premodro vladanje velikega vladarja cesarja Franca Jožefa I. posebno odločilno vplivalo. Ime blagopokojnega vladarja bo ostalo v zgodovini našega naroda zapisano z nesmrtnimi črkami.

Hvaležen spomin velikemu cesarju Francu Jožefu I.!

Nj. Veličanstvo cesar Karol I.

Najvdaneje se klanjamo svojemu novemu vladarju Nj. Veličanstvu cesarju Karolu I., obljubimo mu ponižno vdanost, verno zvestobo in iskreno ljubezen in prosimo s cerkveno molitvijo: »Molimo za našega cesarja Karola. — Ohrani, Gospod, našega cesarja in usliši nas na dan, ko kličemo k tebi.«

Manifest cesarja Karola I.

Mojim narodom!

Globoko ginjen in pretresen stojim Jaz in Moja rodovina, stojijo Moji zvesti narodi ob mrtvaškem odru plemenitega vladarja, čigar rokam je bila skoro sedem desetletij poverjena usoda monarhije.

Po milosti Vsemogočnega, ki ga je bila v zgodnjih mladeniških letih poklicala na prestol, Mu je bila podeljena tudi moč, da je nepremoten in nezlomljen po najhujši človeški boli, do visoke starosti živel le dolžnostim, ki so Mu jih predpisovale Njegova vzvišena vladarska služba in žarka ljubezen do Njegovih narodov.

Njegova modrost, razsodnost in očetovska skrb so ustvarile trajne podlage mirnega skupnega življenja in svobodnega razvoja in so iz velikih zmed in nevarnosti, v hudih in dobrih dneh, dovedle Avstrijsko-Ogrsko v dolgi in blagoslovljeni dobi miru na višino mogočnosti, na kateri se danes zmagonosno bori v družbi z zvestimi zavezniki zoper sovražnike povsod okrog.

Njegovo delo je treba nadaljevati in dovršiti.

V burnem času stopam na častitljivi prestol Svojih prednikov, ki Mi ga zapušča Moj presvetli stric v neskaljenem sijaju.

Še ni dosežen cilj, še ni zlomljena blodnja sovražnikov, ki mislijo, da bodo mogli v nadaljevanem naskakovanju pobiti, da, razbiti Mojo monarhijo in njene zaveznike.

Ene misli se čutim s Svojimi narodi v neupogljivem sklepu, dobojevati boj dotlej, da bo priborjen mir, ki zagotavlja obstoj Moje monarhije in bo porok trdnim podlagam njenega nemotenelega razvoja.

V ponosnem zaupanju se zanašam na to, da bo Moja junaška vojna moč, oprta na požrtvovalno ljubezen Mojih narodov do domovine in v zvestem sobojevništvu z zavezniškimi vojskami, tudi v bodoče z milostljivo božjo pomočjo odvrčala vse napade sovražnikov in zmagonosno dovršila vojno.

Pravtako neomajno je Moje zaupanje, da izide Moja monarhija, koje mogočnost korenini v neločljivi skupnosti usode njenih dveh držav, ki je potrjena v starih pismih ter v sili in nevarnosti

na novo zapečateni, iz vojne utrjena in okrepljena na znotraj in na zunaj; da bodo Moji narodi, ki se danes, navdani z mislijo nerazdružnosti in z globoko ljubeznijo do domovine, s požrtvovalno odločnostjo edini v bran zunanjim sovražnikom, delovali skupno tudi za delo mirne obnovitve in pomladitve, da obema državam monarhije s pripojenima deželama Bosno in Hercegovino zasine doba notranjega razcvitanja, povzdige in ojačenja.

Proseč nebeško milost in nebeški blagoslov na Sebe in Svojo rodovino, ter na Svoje ljubljene narode, obetam pred Vsemogočnim, da bodem zvesto upravljal, kar so Mi zapustili Moji pradedje.

Storiti hočem vse, da čim prej odpravim grozote in žrtve vojne, da Svojim narodom vrnem težko pogrešane blagosti miru, čim bodo dopuščali to čast našega orožja, življenjski pogoji Mojih držav in njunih zvestih zaveznikov in trma naših sovražnikov.

Svojim narodom hočem biti pravičen in mil knez. Spoštovati hočem njihove ustavne svobode in druge pravice in skrbno čuvati enakost pravice za vse. Neprestano se bodem trudil, da bodem pospeševal npravstveni in duševni blagor svojih narodov, da bodem ščitil svobodo in red v Svojih državah, da bom varoval vsem pridobivajočim udom družbe sadove poštenega dela.

Kakor dragoceno dediščino Svojege prednika prevzemam vdanost in iskreno zaupanje, ki oklepa narod in krono. To volilo naj Mi podeli moč, da bodem pravično izpolnjeval dolžnosti Svoje vzvišene in težke vladarske službe.

Navdahnjen z vero v neuničljivo življenjsko silo Avstrijsko-Ogrskega, prešinjen z iskreno ljubeznijo do Svojih narodov, hočem Svoje življenje in vso Svojo moč posvetiti službi te vzvišene naloge.

Karol s. r.

Koerber s. r.